

Niamuno Sargas

broliams Lietuvininkams žines pranešas.

„Niamuno Sargas“

Eilžėje, kas ketvergą išdūdamas, kastūja prie arcziausio pušto ar per gromatneši apsteliutas ant bertainio meto 50 peningiu, su prinešimu į namus 65 peningius. Ir pati laikraščio išleistuve Eilžėje, pylimo ulpčioje (Dammstraße) 2. bute, priima apsteliavimus arba išsirašymus.

Žėrnai mylėsim cėcorystė,
Drašei užtaršim lietuwynstė!

Apsakymai

Į „Niamuno Sargą“ įstatomieje kastūja po 10 peningiu už kožną smulleis raštais išspausť eilute ir yra šio laikraščio išleistuveje priimami. — Gromatas ir rankrašćius dėl laikraščio sumćiamus priima redytuwe Eilžėje, pylimo ulpčioje (Dammstraße) 2. bute.

27. num.

Eilžėje, 7. julių 1887.

2. metas.

Niamuno Sargas

dar wis gal prie kožno cecoriško pušto už šį bertainį meto apstelinjamas buti ir kastūja **50 pf., dykai į namus 65 pf.**

Prašome brolius Lietuvininkus nesigailėti tu keliu pinigeliu ir „Niamuno Sargą“ kū veikiaus išsirašyti. **Rėdystė.**

Mažuma apie lietuwiską draugystę „Byrutė“.

(Babaiga.)

Swarbiausias reikalas butu, kad draugystė Byrutė ant to dabotu, su sawo darbais ir triušinėjimais ipacz musu krašto, taigi Prūsų Lietuwininkams, gelbėti ir jiems įtikti. Draugystei prigulėtu pasirupinti apie tokius myrus Lietuwininkus, kurie apšimtu sawo kiemo lietuwiskū tiemu waikelius, kuriems suileje tik wien wokis-koje kalboje mokšlas apsakomas, ar tai pawatarais ar nedėdienose po pietu lietuwiskai skaityti, rašyti pamokšti ir jiems tų per nedelę wokis-koje kalboje gautąjį mokšlą trumpai lietuwiskoje kalboje išguldytu. Per tai kudikelei ir nū wokis-ko mokšlo kaip ir nū wokis-kos kalbos daugiaus naudos turėtu. Kad mums Lietuwininkams czion Prūsųse

wokis-ka kalba dėl musu medegis-ku reikalų neatbutinai reikalinga yra, kožnas wiens lengwai supras, ir paitystė butu, jei kas tam norėtu prieštarauti, ale ir labai šwenta pareiga kožno žmogaus, taigi ir kožno Lietuwininko, yra, tų kų jis gawo nū Diewo įstatyta, sawo prigimtą kalbą ir giminystę, myleti, šelpiti ir išlaityti procemotis, kaip toli tai musu žemės zokanai pawelhyja. Lietuwininkai, wiršui minėta proce užšimantiejie sulauktu už sawo triušinėjimams šinteriopus atlyginimus, matydami kaip iš tokiu waikeliu išeina karšti Lietuwininkai mylimi sawo giminystę ir wierni sawo Wiekpacziui Paralui ir tēwiskei ir gatami už tai sawo gywasį palikti.

Įdant butu galima lietuwiską mokšlą tokiu budu nudalyti, mums tam tinkancziuju lietuwiskū knigeliu reiktu. Wel butu draugystės darbas apie tai pasityrinėti, ar toki s knigos gaunamos, kokios geriaus susigadhyja? Jei tokiu lietuwiskū knigeliu jau wisai butu išpirktos, tai reiktu pasirodawoti apie ju naują išdawimą. Szale mokšlo knigu reiktu draugystei dar išleisti, žinoma jei pinigai pawelhyja, knigeles ant naudinga pasiskaitymo lietuwiskoje kalboje dėl kudikeliu, idant kū lengwiaus sawo motynos kalboje išgywentu. Įš dalies jau tokios knigeles išėjo, kaip antai „Zaunasis Robinsons“ ir t. Žinomas daigtas, kad

wargingu tēwu waikeliams turėtu reikalingos knigos dykai išdalyjamos buti.

Dėl wiršui apmąstytu dalyku galėtu draugystės tus pinigus, kur ji saw ant meto dėl išleidimo pasfirusi, suwartoti. Nū kitu likusiuju pinigų tik palufanei turėtu buti suwartojami, ir tokiu budu draugystė igytu po keliu metu pusėtiną geležinį skarbą.

Pagal įstatus draugystės susiejimai buwo kas mėnesį atliekami, o wisitinas susiejimas tebuwo ant Joninės. Rodosi, kad tai menkai naudos yra, taip tankei susieiti, ipacz dabar, kur tulasis iš sąnariu labai toli nū Eilžės gywen, o kad ir susiejimas kartais kitur laikomas, tai tik iš kitu toli nū susiejimo wietos gulincziu kampu sąnarei negal pributi. Rods susieina kartais pulkas Lietuwininku ant tokio susiejimo, ale menkiausia dalis atėjusių sąnarei yra, bet daugiausieje be reikalo wieta užima, nei jokio intereso prie to neturėdami. Kaip jau pirmame numeryje minėjome apie šaknines draugystes, mes ir šendien wel ant to kalbą kreipti turime, nės šis įtaisymas mums neatbutinai reikalingas ir negalime be to ko gero atsiekti. Szaknines draugystės galėtu buti kožname bažnyćkieme, arba ir šep bile kokiam kieme. Prie wienos šaknines draugystės „Byrutės“ turėtu prigulėti menkiausiai 20 sąnariu, žinoma ir dau-

Jonas ir Anutė.

Rašyta Petro Wileišio.
(Priemazga.)

— Anutė, šafė Jonas su išsipagadhyšiu weidu, o tose dieneje ne wiena mišlis jau perejo per mano galwą. Ant galo aš buwau sumišlyjes eiti pas senelį mano, Serbentą, kurs giwena Burwišfe. Jis manę wishūmet mylėjo ir ne kartą šalydawa ant manęs: „Tu, Jonai, esi mylimiausias mano waikas; taw wisų, kas lisk, po paslyrimo waikams, taw paliskiu. Gerai bus ir dabar pas jį meiti. Bet nū Žiburio negalėcziau tų nei priimti, kų jis man siulo, nors ir kitaip galėcziau apsieiti. Jis yra mano krišto tēwas.“

— A je taip, jis toks geras žmogus. Mes galėjime jam mokėti randą, ir po keliato metu rasi dūs Diewas, kad galėjime įeiti ir į sawo gywenimą.

— Tegul tiktai šiel tiek mes įsistwarkyšime, tada jau žinosiu aš, kaip apsieiti.

Įlgai dar butu jūdu kalbėjusiu apie pataišymą saw gywenimo, jei ne balsas Žurgio, kurs šaufė iš prieangio:

— Anė, Anė kur tu? Tēwas šaukia tawę! Wakaruskinkai atėjo tawę šaukti.

Grįžtime ir mes pas wakaruskinkus.

VI.

Wakaruskos.

— Waikai, waikai, su burbulikemis ne štukawokite! nedrožinėkite mergu, tegul šoka! — tais žodžiais Stepono Žurgis — perdetinis wakaruskū — draudė waikus, kurie iš pawercziu drožinėjo šokanczius, ir, pagawęs wieną už kūdo, išmetė pro duris.

Szokancziuju buwo pilna stuba Waleikos. Wisu trypė, šoko sultinę, nors muzikantas buwo wienas ir tas pats senis Baltras. Jis, atsistojės kertėje ant šūla akis primertęs, režė par striunas sawo smuiko. Kožnas patraukimas ant smuiko ugnimi ir smagumu pripildawo jaunūmenę: rodėsi, šokantieje užmiršo wišo swėto ir girdejo tiktai muzikės balsą.

Tikrai ten buwo ko pažiurėti. Atsistokime mes ant šūlo, tada geriaus galėjime wis kų pamatyti. Matote, stuba plati, didelė. Wisų stubą apšwieczia dwi žwakes prilipdytas prie žibintuwės. Ju šwiesumas nėra tefas, nės prie stubos duriu jau ne labai matyti, o prieangyje, kurlink durys taip pat yra atwiros, tai po wisam patamsi. Wienok tamsumas neiškadyja ir ten jaunūmenė linkma. Įšžiurėkite į tūs raudonus weidus waikinu ir mergaicziu, kurios sultinėje ateina po gleite į šwiesą ties jumis — pagal prakaitą galite su-

prasti, jog šokis tai nelengwas darbas, ir kad jau ilgai šoka.

— Meldžiamasis Baltrai, gana, jau gana jiems grajoti; matai jau wisi, kaip žiurkės šlapi — reikia dūti ir pailsį — tais žodžiais Stepono Žurgis draudė muzikantą.

— Ko taw gana, tegul režia — šafė ne wienas iš šokancziuju; režl, muzikantai, bus užmokėta!

— Šafau, kad gana, tai ir gana! Mustok, Baltrai, jei-gi ne, tai tū tawo smuikas bus suskaldytas!

Baltras ar nusigandęs, ar tai nusibodęs taip ilgai smuikyti — nutilo. Szokantieje justojo. Mergelės paleistos: wienos, tartum, susigėdejo tokio burio jaunu bernuku, smuiko pro dures, kitos-gi drąsesnės paliko stuboje ir spraudėsi į kerczia prie duriu.

— Neėiti man ant ora susilusioms, draudė Žurgis, perdetinis, ir pasšiaus apšijulęs į kerczią šafė wienai rauplėtai mergutei:

— Martel, ar nedūsi bent man riešutu, nės mat, kas per wakarusklas aš jumis suprowjau!

— Nelauk nū jos riešutu, atsiliepė jūbdamosi kelios mergaitės.

— O tai dėl ko?

gians. Szitie šnarei iš savęs turėtu sfirti sav
wyrtausybę, kuri su draugystės wyrtausybę Tilžėje
wifūje draugystės reikalūse susineštu.

Susitejimai šakniniu draugysciu galėtu buti
atliekami pagal nusprendimą ju šnariu, bet turėtu
ale per draugystės laikraštį, apie ką jau pirma
minėjome, apsakomi buti. Tilžėje galėtu kas
meto bertainį paprastas, o wifūtinās susitejimas
ar gale julijaus ar pradžioje augusto mėnesio
laikomas buti. Ant situ susitejimu, kurius taip-
jau per minėtinį laikraštį apgarštį reikia, gal
šaknines draugystės atlysti sawo wietininfus.

Labai welytina, kad dabar, prie įstatu keitimo
neužmirštu apie šaknines draugystės ir dėl ju
sudawadytu įpatifką pridėtką prie įstatu.

Jei per šitą trumpą nurodymą wienas ar
kitas iš Lietuwiniuku butu paragintas dėl įsigy-
wenimo musu draugystės Byrutės, kurie per sawo
dar trumpą amžių jau tiek šlapatu pertentėti tu-
rėjo, ir sawo dalelę apierawoti, arba jei per tai
tuštas iš Byrutiniuku ir ju sawo roda dėl įstatu
keitimo prisidėtu, tai mēris šitu eiliu butu at-
siekias.

Mikutis.

Įš Wokietijos.

Įš Berlyno. Cēcorius pētmycioje pirmutinį
karią po sawo pašujo susirgimo, paldybetas Badu
didercifenės, pabandė pasiwaikštinėti. Nū to laiko
jis tai kas dieng du kartu, pirm pietu ir po pietu,
atkarvoja. Pagal škoriu mislį pasiwažinėjimas
rytmečio ore labai cēcoriaus lung stiprings.

— Cēcorēnē ketwerge iš Badu-Badu į Kob-
lenką iškeliawo.

— Pirmoje pusėje šio meto Wokietijos cēco-
ryštē 238 milijonus ir 4970 markiū pasižyczjo.
Po Prancuzu karo tai pirmas atwiras cēcorystės
žyczjimas.

— Tolyngianganciosios partijos wyrai, kurie
šitą kartą apicērais buwo, o ir dabar apicērai
rejerwėje yra, yra dėl sawo wolytiskū pažwiltū
iš apicēru stono išmetami. Taip daugiems tai
atsitiko, o ir rasi kožnam atsitiks, kūr tokiame
pasilaityme randasi.

Įš Daucos. Nekurjai špinininko pagalbi-
ninkas su sawo marczia šwentą dieng kruwoje

Olywoje perleido. Marti ties sawo namu du-
rimis jaunikiū po kojomis žiedą nū ranku nusi-
plekusi pametė, šakdama, kad daugiaus nēko nū
jo nenoriūti žinoti. Po keliu dienu išnēkintafis
jaunikis su šešwamūžiu rewolweriu pas marczią
atėjęs ant jos tris šuwius paleido, o kitus tris
šuwius ant sawos, į sawo burną. Wbudu yra
baisei sužeistu, ale škorui mislūja jūdu išgydytē.

Įš Brombertio. Wienas didžiausiuju ūku
ufininku, growas Czarnectis, Santomiflo ponystē,
apimanczią 6 didelius dvarus ir pasidaranczią
iš 15 tukstancziū 700 murgu, wofiskam deputē-
tui v. Kennemann'ui pardawē. Tai sumus to
paties growo, kurjai pirm keliu metu už tai, kad
buwo ant 2 karūnu ant sawo palocziaus užra-
šydines „Smertis Wokiecziams“, 6 mėnesiais ka-
lejimo tapē paporawotas. Šenkai per šitą par-
dawimą didei nepalajūti pradėjo, užmētinedami
Czarnectiui, kad nei stolos turėdamas, nei per
apgapadorawimą dvaru į stolas brisdamas šitą
ponystē pardawē, o prie to Wokiecziui.

Įš Mūhlheim'o prie Keino. Kuryrtruktis iš
Berlyno czionai panedēlyje nū wēžiu nusprudes
2 žmogu sunkei, o 15—20 žmoniū lengwiaus
sužeidē. Gelžkeliu nepalaimos baisei daugšinas.

Įš Bairu. Utarninke į karalystės šaimą tapē
išširti 71 liberalas, 5 konzerwathwai, 71 cen-
trumo šnaris, 4 secesijonistai centruo partijos.

Įš swetur.

Įš Wengrijos. Szioje žemėje per wieną upę
nesenei perwazas 372 žmones, iš meturgio par-
einanczius, bešeldamas nūgrimzdo, kadangi augš-
cziausēi 250 žmoniū butu galējęs neksti. 176 žmo-
nes išgelbėjo, 151 žmogų lawonais ištraukē, o
45 žmoniū wifai nesuwokē, kurie neabejotinai bus
wilnyje sawo smertį radę. 57 gimines sawo tēwų
nustofia, o 134 waitai šratomis pasiliela.

Įš Prancuzijos. Įš Paryžo pranešama,
kad buwūšis karo ministeris Boulanger naktinis
žalneriams ešercerūti paliepe. Jo mislis buwūši staiga
waldonu wifos Prancuzijos pasidaryti. Paryžo
guwernēras dar paskutinėje walandoje žalneriams
išeiti nepawelshjes, per ką ir šitas sutarimas iš-

iręs. Prēzidentas Grēwys wifus išrodymus susi-
buntawojimo sawo rankose turis.

— Prancuzu deputertu kamara, apmastydama
naujį žalneryštės zokaną, šitą swarbyjį sutarimą
nutwēre, kad wifū dwasiškojo stono kaip ir semi-
naristai ateitinėje prie žalneryštės tur buti pri-
traukiami. Wifū perkeitimo prašymai nūprofni
pasilikto.

— Swetinžemiecziū, įpacz Wokiecziū užsilai-
kymas Prancuzijoje wis sunkejus po paskutinės
žemės išdawējštės promos Leipcytje pastoja.
Pagal naują tam mēriui sutwertą zokaną kožnas
ateiwis turēs nūgrunczei išrodyti, ko dėl jis
Prancuzijoje užsilaitas, kas jis esąs, ar jis iš
tikro tūmi esąs, tūmi išfidūdas. Be to turēs ir
molestj mokėti, kurj ir Prancuzai už atšwalny-
jimą nū žalneryštės moka.

— Kaip girdēti, Prancuzu waldžia su Wo-
kietijos waldžia susineša dėl paleidimo paskutinėje
Leipcytio žemės išdawējštės prowoje prašudytojo
prancuziško apicēro Kōchlin-Claudon. Kiek nu-
manyti, Wokieczei bene jį paleisje.

Įš Ingliunijos. Musu karaliumas iš sawo
dwaro šale Londonēs tankolai į wyrtausią mēstą
nukeliauja pas d-rą Maclenzie, pagal kurio spren-
dimą karaliumo sweikata pušetina ējanti. Utar-
ninke d-ras Maclenzie iš karaliumo kasko dar šitą
dalį išaugos nupiwē, kad wos matome dalikē
pasilikto. Nupiantoji dalis tūjaus prof. d-rui Wir-
chow'ui tapē prisijusta.

— Ingliunijoje didžiąją šwentę 50-metinio
waldymo karalēnēs Wiktorijos bešwencziant, Ir-
lante wēl nepalajawimai wienur ir šitū pasirodę.
Tarp Belfast'o mēstē susimūšant Drams su Ing-
lionais 50 žmoniū tapē sužeista. Dubline waitai
Walijos kunigaitščio swilpinu tapē priūmti.
Rodosi, kad ta žemūtē per šitū priešgūmyštės
aužinai palajaus negaus.

Įš Masfolijos. Perrapiseje dėl mūzdymo
policijos wiršininko Sudeikino tapē nesenei prowa
daryta. Įš 21 prišyštūju 15 tapē ant smercziū,
2 ant baudžiwos kalėjimo, 1 ant paprasto kalē-
jimo prašudyti, o 3 atkaltinti. Wifems ant
smercziū prašudytiems tapē wēliaus malonē išro-
dyta ir ju smercziū korawonē į baudžiwos kalē-

— Nēs širdis ne ragelis — jos riefutis
šitas walgys, atšiliepē Škēta Žwirblaitē.

— O tai rasi tu man dūsi riefutu? Ir ne
laukdamas atšakyma norėjo pas Škēbę atrasti
riefutus ir atimti. Bet ta smagi mergaitē, nesū-
damē pasigauti ir smuko pro duris. Cze ją su-
tiko nepalaima: ji pawirto škdama per slenkstj.

— O kad tu galwēlę nutruktum, šakē ber-
nufas tempdamas į stubą baidyklē, aptaisytką iš-
werštūse kailiniūse ir einanczią rēplomis. Ma-
tote, ei, wifas susirinkimas, kofj aš cze jums
žwērj pagawau! Moters ir wyrai kūpon! kūpon!

— Šgai nelaukiant stuba wifa prigriūwo žmo-
niū ir apstojō baidyklē. Waitai mažuczei stebē-
jasi, kas tai gal buti per daigtas, ir iš baimēs
kabinejosi už škwernu didžiūju; mergutēs taip pat
glaudēsi wiena prie kitos — rasi ir ne iš tikros
baimēs, bet daugiaus dėl parodymo, jog ir jos
bijo baidykles.

— Paslausykite, geri žmonēs, ką aš jums
pasakysiu, šakē musu Jonas Kalninis, nēs tai
buwo ir jis priverstas ateiti ant wakarūšku, o
tai man einant senu įprocziu ant wakarūšku...

— Taip, tas teisybē, tu wifūmet budawai
musu perdetinis wakarūškūse, atšiliepē keliatas
bernufu.

— Tylēkite, tegul šaka, draudē Jurgis —
perdetinis.

— Taigi trumpai šakant, traukē toliaus Jonas,
eidamas ant wakarūšku aš pagawau šig baidyklē.
Ši yra šeni metai! Kam ji buwo geri?

— Wifems ji buwo prasti, atšiliepē wifū
wienu balsu!

— Dabar, jei ji wifems buwo prasti, šakē
didžiū balsu Jurgis, tai ją reikia išwaryti ir
pirmiaus dar palupti. Et, waitai, su burbu-
lufais šen!

— Ant waitu nereikėjo ilgai laukti; kaip waps-
wos jie apipūlē baidyklē ir pradėjo ją smagūti bur-
bulais.

— Dabar gana, gana! weskite ją laukan!
Klusni prisakymui wifū su baidyklē widuryje pra-
dėjo wersiesi laukan, dainūdami šig dainūšką:

Tabalai, tai, tai, tai,

Judink šenus kaulus!

Op, op, op!

Sudauž ranku delnas ir t. t.

— Dainūdami šig dainą wifū atširado ant kiemo.
Naktis, kaip žinome, buwo šwiesi. Ką daryti su
baidykle? Tapē sutarta ją nuskandinti. Dėl
greitumo šlajutes waitiniais buwo pristatytos ir,
užwertę ant ju baidyklē, wifū nuužē ant klūno,
ant prudo. Baidykle jau buwo prie eketes. Ši
šiolei wifū kę norėdawo, tai ir galėdawo daryti
baidyklei, bet cze ji jau nebesidawē — ir neti-
kint nekam, atšitōjo, stait ir atidengē weidą. Wifū
iššizōjo — tai buwo Žiburio Jurgis.

— A jau be proto? Geros štukos, nēra ko
šakyti! Mažumą tereikėjo, ir aš bucziau pašmeges
po ledū!

— Dėl ko rodosi swetimame kailyje A? atš-

liepē jūkdamiēsi šiti. Mes mislyjame, kad tai
tikrai šeni metai kailyje kofio norint žweries.

— Laukite, jums pawerysiu. Birštu penimi!
Žinau aš jus, bet kaip buwo nešutaitinti, kad
tai norėjo musu laštingala. Šitai nebūtu atėjusi.

— A tai ir ji cze? atšiliepē wifū.

— Žinomas daigtas, kad cze, ant wakarūšku!
tai jau ar aš toks durnis, kad už dyšką bucziau
dawēs sawę prišlajūti. Man rodosi, kad ne wie-
noje wietoje jus man ir kailinius prakirtote.

— Jurgis rasi toliaus butu wofawēs sawo so-
pulus, bet reikėjo nutilti, nēs pamatē, kad jis
wienas tesipaliko, o wifū šiti nubėgo į stubą.

— Stuba buwa pilna. Nēs kaip šitai atširado
Anutē, tai wifū pradžiuga, ir nutarē ją paw-
dinti naujais metais. Dėl to-gi mergutēs ją
sutiko su priderancziomis dainomis, o pašiaus
ir ją priprašē dainūti. Nors liudna bet paklusni,
ji uždainawo šitū su kitais:

Appneli žaliafis,

Buroneli gražusis,

Tawę darže jodino,

Manę jauną augino ir t. t.

— Po tam dar ilgai ējo dainos, šokei ir ant
galo, kada gaidžei nugiedojo — pradėjo mergaitēs
šfistytiesi, bernukai dar paliko, nēs reikėjo po
keliatą statiku nū kožno šurikti muzikantui ir dar
padėlawoti gappadoriams, kuri į sawo ghywenimą
priēmē wakarūškiniufus.

(Dar ne wifkas.)

jimo korawonę iki gnyvos galvos perkeista, taip kad gadinimu ši kartą nebus.

Iš Lietuvos.

Iš Tilžės. Kagainės ulyczioje kletyje kupcziaus Gassner'io buvo pirmą kartą dienu ugnis atsidarė per užsidėgimą brėžuku, kaip sakoma. Ugnis wienof weik tapę išgesjta.

— Subatos rytą tarp sielininku ir mėsčioniu pėstynės buvo pasidariusios per tai, kad mėsčionys anūs buvo užkabinę. Sielininkai šiems wienof gerai mugarę išskalbė.

— Subatoje atlaikytasis turgus buvo skaitlingai galwijeis ir arkleis aprupintas. Tarp prašto taworo buvo ir gero. Daugiausei radosi arkliau darbui. Už gnywolių buvo šaunios pėfios mokamos; taip už wieną widutinę karwę 250 markius mofėjo.

— Medžiū iš Mafkolijos labai daug pareina. Taip šėfiofe dienoje, nu 26. jun. iki 1. julijaus 150 sieliu (troptu) per rubėzių perejo.

— Balgardu urėdo walsėziui (amtsbecirkui) dvarionį Dhm'ą iš Birjolu ant kitu 6 metu amtsvorštėru praminė.

— Naktįje nu nedėdienės ant panedėlio Tilžės kalesime nefuri kalinė Augustatikė iš Stulbeikiu, dėl kudizio nužudymo perjiešojimo promoje laikomoji pasikorė. Ji butu turėjusi sekancioje dienoje po prisikintuju judu pareiti.

— Jakobsruhėje tapę nabaštiniuku Postui, žinomam druforiui daugumo lietuwiškū knigu, paminklas statytas, ant kurio wienoje pušėje stow „Adolph Post“, o antroje wofiskai: „Nepasiliajanciam šelpėjui wifutino gero.“

— Pradžioje praėjusios nedėles nefurio ufininko Prujaczio stalbas į plentę nudegė. Jis rods buvo 800 mf. į pinigū skrynę ipirktas.

— Bulicistui Schwarz'ui pasijėte nefuri briednušį Andeniawą iš Tinklininku su dwiem siernom ant turgaus praėjusioje subatoje juinti. Siernos tapę pardutas, o briednušys taps korawotas.

Iš Płaskiu. Kunigas Denulfatis iš Rintu į Płaskius tapę perfeltas.

Iš Kaukėnu. Jau ši pawasarij disterytis gana ši mėsčelį aplankė. Dabar iš naujo kita limpancijoji liga tarp kudifiu pradėjo siausti. Tam bene bus per męrg šaltosios pawasario dienos kaltos.

Iš Rusnės. Rusnės kampe tikri pėšiku lizdai randasi. Taip wienur ir kitur atranda ufininkai galwiju ar stalbe papiautus, ar kur lauke krumūse nusferstus ir męg pagabentą. Retai tepasijėka koki wagifg sugrėbti. — Skirwytelėje į namus wieno 70 metu ismintininko — Schweinberger'io —, kur jis pats ir jo 60 metu senoji gāspadinė namiej tebuwo, bande widurnaktįje iswėrži. Tik po ilgos kowos tepasijėte jiendwim pėšikus pabaidyti. Ju nei duko nerado, wėliaus pagalbos prišautus.

Iš Klaipešos. 30. praėj. m. atlaikytasis galwiju turgus labai menkai tebuwo apsiustas. Be to dar ir menkai pirteju buwo, taip, kad ir gerešniejie galwijai, nors ir gana menkai prašė, nepardūti pasilikto. Geriaus ispūle su kiauiliu turgu. Ale ir czion daug pirteju nūprosnai buwo isiradę.

— Seredos rytą pamariškė brigė „Einigkeit“ su balkeis į Ingloniją iš Klaipešos ūsto isėjus ties Sydermole ant sekumos užbėgo. Tik smotą medžiū ismetus tepasijėte dwiem garlaimiam akrutę atgal į ūstą iwiltki. Szeip akrutas nėko nepasijėkladyjęs. Wiršų pasitajęs keta po poras dienu iš naujo isbėgti.

Iš Jsrutės. Per pasfutini parodymo turgū ufininkas Endriuwaitis iš Kraupiškiemiu 6 metu sęng, wėršingą karwę wienam kupczelninkui iš Berlyno už 325 mf. pardawė. Szauini pėfia už karwę!

Iš Karaliauczius. Wofiskai laikraščezei, prasidedant nu Hartung. Zeitung'os, jau wėl pradeda apie nykintą Lietuwintu zaunyti. Jie tai iš to matę, kad jau bewėf nefur lietuwiškai nebedėw, retai kur lietuwiškai šuilėse temofina. Bedžei nei tiek nežina, kad žmoniu ipatiski dėwėjimai ir tarp pacziū Wofiecziu greitais žingsneis galopi eina, ir kad šuilėse to dėl wofiskai temofina, kadangi lietuwiškai uždrausta mokiti, arba kadangi mokitojis nemofa lietuwiškai. Įskada, kad musu kaimynai taip dūdosi akis apšpilti. Koks nors korespondentas, plikas kaip šunytis, noredamas porą grašiu užšipelnyti, parašo kę naujienos, kę istaby (kad ir melus, ant to nepareina), „sensational“, o laikraščezei su godulyste tai priima, nės tai kas naujo yra. Mums ant to rods nepareina, kad titi taip prisigaudina. Mes gana gerai žinome, kaip su mumis stow. Kad lietuwyšte taip nyktu, tai nereiktu tiek tuktu, tiek ant pawėfisko prie Tilžės walsėzius judo yra: 6 pristatyti, o 4 nepristatyti.

Iš Lykio. Szio mėsio gimnazija, kaip pernai Tilžės gimnazija, šimet sawo 300-metingą šwentą senumo šwenzia.

Iš Liepojanų. Szijai priemarinis mėsas, kursai rodėsi czėso bėgėje Karaliauczių ir Danclę pralenskę, dabar pradeda mentyn eiti. Ūstas, gana didis, ruimingas ir gilus, o dar prie to didinamas, šimet labai tuščias. Kitu akrutu nėra, kaip tik, kurie sawo keltiones, iš pradžios jau apšakhtas, tur atlikti. Keltios didžios kupczystės iš czion istraukė, o tas istraukimas wienintelei to ir kaltas.

Prisikintuju sudas.

29. jun. liūsininkas Jurgis Ramonatis iš Budupėnu-Altėliu, liūsininkas Ajas Pempaitis iš Treipgiriu ir gāspadorius Kristupas Dirwelis iš czepat, pirmu du dėl žuonai neteifios priesiegos, o pasfutinis dėl iswadžiojimo ant to po prisikintajais turėjo atšilepti. Ramonatis ir Pempaitis gawo po 4 metus, o Dirwelis 5 metus baudžiamos kalesimo, wif po 6 metus garbės teisybiu prapuldymo bei ant wifio amžiaus negalėjimo liudininkais buti.

30. jun. kreiskomunalkafės rendantas Berger'is iš Kagainės dėl suwartojimo urėdiku pinigū ant apskundos šūlo sėdejo. Jis buwo per 4 metus 17000 mf. iš kreizo istrauktu pinigū dėl sawęs suwartojęs, šitą piktadėjystę per netikru knigu wedimę užšlepdamas. Prisikintiejie jį ant 3 metu baudžiamos kalesimo ir 3 metu garbės teisybiu prapuldymo prasudyjo. — Tę paczią dienę ir newedusiję žemaitatikę iš Kliswicziu dėl kudizio nužudymo ant 3 metu kalesimo prasudyjo.

1. julijų kalwio sunus Szimanskis iš Spitrės dėl bandyto pėšimo turėjo atšilepti. Jam rods tai negalėjo isrodyti, ale jis tapę dėl baišaus sumušimo ant 9 mėnesiu kalesimo prasudytas.

Pasiuntinyštė.

„Gidami tada mokšite wifus žmonės.“ (Mat. 28, 19.)

Pradžia pasiuntinyštės prasidėjo nu Kristaus, kurs patšai mokino žmonės ir siuntė apaštalus apšakhti swėtui istatymus krikščioniško tifejimo; dėlto wadinasi „apaštalu darbais“ arba „apaštališka pasiuntinyšte“. Wif nūšidawimai tifejimo nėra tūmi kitu, kaip tiktai neperstoianti pasiuntinyšte, prasidėjusi nu pradžios krikščioniško tifejimo ir traufsentiesi iki amžiu pabaigos.

Kaipu pradžioje Kristus siuntė mokštinis, taip pat ir dabar, tas patšai Wiespats Jezus Kristus lupomis sawo pawadūtoju ipėdiniu šaukia tarydamas: „Gikite tada, mokšite wifas gimines.“ Mokšite nemofanczius, apšwieskite šedinczius tamsybėje, rodykite kelią klaidžiojantiems,

50
keltite parpūlusius, gelbėkite šefstanczius, šelpkite pawargėjus . . . ir šendien randasi noringai klaušancziuju to dangiško balso; atšizada turtu, tewištės, atšifstria nu gimines, nu prieteliu, nu pažįstamu, nu prigimtos šalies ir nu to wifio, kas yra malonu širdžei; eina į užmarines ar labai karštas, ar labai špeigūtas šalis, garšinti pagonams gęrg naujieną ewangelijos, mokšk krikščioniško tifejimo. Tenai tarp didžiausiu perfekti-nejimu, sunkiausiu wargu, karščziū, šalcziū, troškimu ir bado, tankei randa smertį baišiausiofe mukose: wienus botagais nuplaka, kitus lazdomis užmuša, kitus ugnyje degina, kitus kankindami palengwa marina. Pasiuntinyš tada wargingos sunkybės procefe, kantrybėje, maldose, atidūda sawo gnywbę už isganymą dusios artimo pagono. Pasiuntinyš jau nebešwys gimdytoju sawo, nebepamatys kampo, kuriame augo; nebešgirs kalbos šalies sawo, nebepawėfiks prieteliaus, nebejutiks pažįstamu; dykai jo širdis troškstu ir ilgėtuši sawiškū, neberegės ju akimis ir nebegirdės ju balso. Ten wifkas darosi jam priesinga, neprieteliška. Sunkiausi wargai, baišiausi kentėjimai, tyroniški kanfinimai ir šopulingiausias nučelninkystės smertis, yra tai paprastu dalyku pasiuntiniu. Wienof prie tu wifū baišybiu netruksta ir nekados neprituks Diewo tarnu: numirus wieniemis, eina titi kariauti su neprieteleis isganymo. Szime laike tarp užmariniu pagonu yra pasiuntiniu šėfi tukstanczei ir septyni šimtai atšidawusiu sunkiausiems wargams mokinimo pagonu. Pabaigoje amžiu nušlūstys Diewas wifiems ašaras nu ju akiu: o smerties daugiaus nebus, nei wėrkmo, nei rėškmo, nei muku daugiaus nebus: nės pirmi daigtai praėjo. (Apr. Žono 21, 4.)

Kaip tolimu užmariniu šaliu pagonai reikla-
lauja žinios apie diwifšką mokšką, taip pat ir musu šalyje reikalingi geros wafės mokštojei pasiuntinie, dėl apšwietimo ir pamokinimo nemofancziū, nės šioje gabnyje per tamšią aklybę daugumas neišumandydami istatymu tifejimo pasileidžia ant wifoku nedorybiu. Nejieškodami slaptiniu piktybiu, prisijūrešite, kas dedasi atwirai be jokios baimės Diewo ir be mažiausio rupešezio apie busentį amžiną gnywenimę. Jul kas iski žmonės piktyh eina, be paliomos dauginasi girtūklei, neteisei šiekantieje, sukcezi, wagys, bediewei, apšelbikai ir wifokio wardo piktadėjei.

Pasiuntineis pas mus gal buti wif diwio-
bainingi žmonės, mokę gerai skaityti, wyrifškei ir moterifškes. Kaipu anie užmarinei pasiuntinei platin-
dami šwiesę tarp tamsiu pagonu, taišo krikščioniškas draughstes taip pat ir musu šalyje gal taisytiesi pasiuntinifškos draughstės, daranczius pažadus, mokiti pawargeliu waitus lietuwiškai skaityti, ir platin-
ti krikščionifšką šwiesę tarp tamsiu gnywentoju, kurie skaitydami lietuwiškas knigeles aiskai pamatys, kad brangwynas yra pėflos daigu wifū piktybiu ir motyna wifoku nedorybiu: kad kortos, budamos šetonifškais abrozeleis, naikin be reikalo brangiausia žmogaus laika, ipratina prie tinginyštes, atitraukia nu maldos, nu skaitymo arba klaušymo skaitancziū, o iš jaunu dienu isiprating žaisti kortomis, prapulda norą mokštiesi, per wifą amžiu klaidžioja tamsybėje ir per aklybę wiršta prie pagonifško budo. Jau tūmi pacziū nefuriofe dalyse kortos daugiaus už degtinę iskladyja swėtui, nės girtūkleis yra tiktai bediewei, o kortomis žaidžia wif be šyriaus, ir per jas neturedami laiko nei mokštiesi, nei skaityti naudingū knigeliu, warginasi, klaidžiodami, tartum užmerktoomis akimis, nėko nežinodami apie tifejimo dalykus ir sawo isganymo. Kad keikimai, piktžodžiamimai nepasakomai biaurina krikščionies lupas, žinoma; o wienof keikimai musu šalyje yra paprastu, ne tik kasdieniniu, bet galima sakhti, kaswalandinu grieku. Tėwai, waitai, gāspadorei, šeimyna ir

piemēns ķeifia be jofkos atfargos. Kad nei jofko fweetimo daigto nēra wale flaptai imti, wogti, flēpti, nēko nepriflausancziu prififawinti, ir ne jofkos neteifshbēs artimui nedaryti, wagyfšes griekai nebus atleiffti, pakol nebus atidūta, atlygīta, pagranžīta neteifshbē artimui padaryta; kad reifalīngai fargei faugotiefi nepritīncanzīu fušējīmu, pafīleidufīu kalbu, dainu, apfalbējīmu ir garbēs plefīmo, garbēs nuplēfīmas yra grēfu tofio paties paweifflō, kaip ir wagyfšē yra patol neatleidzīama, pakol artimui nuplēfīta garbē nebus pagal īfgalejīngū fūgrāžīta; ir daug fītu naudingū atītraufīanczīu nū pīfto, o patraufīanczīu prīe gero, ir īfganīmuī reifalīngu daigtū patīrtū žmonēs, jeīgu naudingas knīgeles flaitītu, tai kas kartū gerefni ir dīewobaimīngesni pafstotū.

Kaip tīngīnīo ufīnīnto dīrwofe wēifšēfī warputos, ufnyš, dyglei ir daug pīftū žolīu, taip pat ir fāžīnēje tīngīnīo, nenorīnczīo mokītiefī, ir neprīfīrengīanczīo flaitītu knīgelīu per aflybē īfīgywena wīfokīe ftydīmāi ir pīfczīaufīos nedorybēs. Kaip īfgywenīmuī dīrwū reifīa gerū darbīnīktū, taip pat ir procēfē apfhwīetīmo žmonīu ir īfnaīfīnīmo pīftū papratīmu, reifalīnga Dīewo garbīngu darbīnīktū. Kītofe falyfē randafī tarp aughsto mokfīlo žmonīu norīngī darbīnīktū Wīefpaties wynyfczīoje, atliekta tofīmas wargīngas kelīones, wyfdāmī per jures ir puftynes dēl mokīnīmo ir apfhwīetīmo pagonū. Gīfīme ir mēs anū pēdomīs, mokīfīme nemofofczīus, rodyfīme kēlīg ftyftantīems, gelbēfīme žuwanczīus. Nereīfalaujamas nū mušu nei dīdīs mokfīlas, nei tofīmos užmarīnēs kelīones, nei atfīžadējīmas nū tēwīfšes. Tūs fīwentūs pafīuntīnyfšes darbus galīme daryti fawo apīgardēfē, parapījofē, kīemūfē, butūfē.

Ufīnīktū arba gāfpadorei tur daboti, kad ju namūfē ne butū papīftīnīmu, gīrtybīu, apfīrījīmu,

pīfto apfšējīmo, fēimynīfktūs už tai tur draufīti, žīurētī kad namūfē nēkas nežāīftū kortomīs, kad wīja jaunīmenē, ēfanti bute, flaitītu naudingas knīgas. Kad piemēns ganydāmī bandū, imtu fū fawīmī knīgeles, kad žīemos laīfe wafarāīs tarp fēimynos wīenas aīfkei flaitītu fofīas geras knīgeles, o kīti flāufydāmī dīrbtu darbū, kad wīfūfē dalūkūfē wīefspatāutū kīfīfczīonīfka mēīle ir prīderūfīte.

Tarnāi ir tarnāītēs arba flūžāunīktū tīfkāi befpīrocēwodāmī, tur ragīntī wīenas fītū prīe padorāus apfšējīmo, faugotiefī ķeīfīmu, apfkelbīmu, melawīmū, tīngējīmu, žāidīmo kartomīs, netur gāīfīntī be reīfalo laīfo, wīfas atliekamas nū darbo walandas tur fūwartoti ant flaitīmo, wīfados turētī prīe fawēs dēlmone knīgeles.

Turtingīeje tegul perka knīgeles ir dalīna dōwanāi pawargēlīams, neturīntīems, kīmī nūfīpīrktī. Tegul žīemāi pafāmdo fofkū moterīfšē arba wīrīfšē mokantī līetuwīfkāi flaitītu ir rafyhtī, o tas tegul kas dīeng eina ī butelīus ir tegul mokīna anū wāīkus līetuwīfkāi flaitītu ir rafyhtī.

Šītai wīfū ftonū ir pafāufīmu pafīuntīnyfšes darbai; procēwodīmēfī tada fofnas pagal fawo īfgalejīngū, o užfīpelnīnyfīme dīdei garbīnga pafīuntīnyfšē wāīnīfg. (Dar ne wīfšas.)

Lietuwīfkā draugyfšē „Byrutē“.

Sqwarei, kurie už fī metū fawo mokēfū dar neīmofējo, fīrdīngāi užprafoīmī tus pīnīgūs kī wēīfkāufē mušu fkarbīnīktū kufczīuī ponū **L. M. Stafflini** Tīlžēje, wofīfkōje ulyczīoje 72 īfīufī.

Draugyfšēs wyriaufyhbē.

Niamuno Sarga

Tīlžēje fēkanczīoje wīetofē gāfīma gautī:
paczīoje drukorījofē, Dammftrafē 2. num.,
pas ponū **A. Kalwāītj** wof. ul. 29. num.,
pas ponū **J. W. Glīfēit** wof. ul. 44. num.,
pas ponū **Aug. Herbf** aughstoje ulyczīoje,
pas ponū **J. Krafft** prīe wafarīnīo tīfto.
Klaipēdoje pas ponū **M. Gerull** ir pas ponū **A. Brauer**.
Wīlkānījje pas ponū **Jofef Keil**.

Turgaus prekios.

nū 2. julījāus.

	Tīlžēje		Klaipēdoj	
	m. pf.	m. pf.	m. pf.	m. pf.
Kwīeczei	9	9 65	6	6 50
Rugei	3 50	5	4 75	5
Wīežēi	5	5 25	4	4 50
Awīžos	4 70	4 80	2 60	3
Žīrnei, baltīeje	5 50	6	6	6 50
Žīrnei, rānīeje	7 50	8 50	6 50	7
Koputes	1 70	2 30	2	2 40
Sēmenei už naujājī fēpelī	8 50	10		
Tymotai už centnerj	18	20		
Klāufēi už fapū	2 50		2	
Pymas už 100 līterīu (bayr.)	24			
Brangwīnyas } už 100 līt.	30			
} už 1 līterj	35	40		
Swīefas	60	75	70	80
Klāulēna	50	60	50	60
Žautēna,	35	50	40	50
Wērfēna	35	45	30	50
Awīnczīana	35	40	40	50
Grīfīteje, prafta	17			
Awīžū kufcpai	22			
Šzīenas } už centnerj	2	3	1 50	2
Šzīandāi } už centnerj			1 75	2
Šzīandāi už fapū	21	24		
Līnai už centnerj			28	
Malta, kīeta			44	46
Malta, mīnkfta } 10 cbm.			44	44

Apsakymai.

Lietuwīfkā draugyfšē „Byrutē“.

Medēldīenēje. 10. julījāus fīo meto po pīetu nū 3 žēg. prasīdēdant

Tīlžēje

„wofīfkāme bute“ bus laīfomas mėnēfūnīs fušējīmas, ant kīrīo fīrdīngāi pakwīeczīame.

Dīenos redas: Apīngstymāi dēl īftatū perfeitīmo ir dēl ītāīfymō fāknīnīu draugyfščīu.

Draugyfšēs wyriaufyhbē.

Dantu liekorius Goldstein

Tīlžēje, Langgasse 29. naujei būdawotame bute pono **John Ohm**.

SILKIU!

drutame pakawīme jau nū 10 mk. prasīdēdant wēl ant zopofsto turīu ir īftīkīnīems pīrkejāms ir ant žyczkos būdu.

F. Krafft

Tīlžēje, Schlofmūhlenstraße 4.

Gatawū patalhnīu nū 21 mk. prasīdēdant,
Patalnū plunkfūnū nū 1—1,20 mk. už swarū.
Pufū 2,50—3,50 už swarū,
Wīfītu plunkfūnū 30—40 pf. už swarū,
Neplēfytū žāfīnū plunkfūnū nū 1 mk. iki 1,20 mk. už swarū,
prīfīulo plunkfūnū kufczīyfšē
M. Markowsky,
pīrma **J. Stern.**
Tīlžēje, aughstoje ulyczīoje 90.
ir Pochhoffstraße 6.
Subatoje kromas yra uždarytas.

Wīfokēropī

flūžāunīktū

randa garbīngas geras wīetas wījuczēs per

Tīlžēs wīetū parupīnīmo rafītīnyczīa.

Apturētōjīs

Julius Magnus

Tīlžēje, kazaros ul. 21. num.

100 wēfējīmo fortīfīu

ant dāīlaus popēriāus jau nū 1 mk. prasīdēdant, galī gautī pas **Weyeri & Arnoldta** Tīlžēje, Dammfstr. 2.

Alīejāus parwūs,
lafparwūs,
fwēdīfkūs parwūs,
fkuros lakūs,

kaip ir wīfokīus pīnzēlīus prīfīulo

O. Siemering Tīlžēje, Falkin aptīeka, drogu kufczīyfše, lakū ir fīrīfū fabrīke.

Įžegnojimams

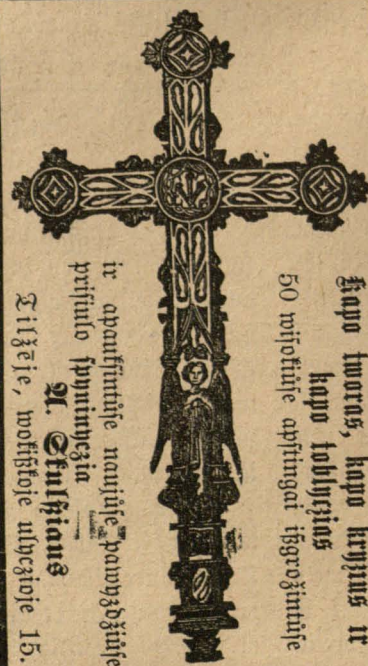
prīwēlyju labāi pīgei
judū kāžīmērū, alpafū,
judū mīlū,
kaip ir wīfokīu fītu

aprēdu dalīfu

už pīgīaufīas pīekīas ir pafīlūfīnīaufū pafīlūžjīmu.

D. Peteraitis

Tīlžēje, wofīfkōje ul. 14.

ir apaufīntīte naujīte pawyždīnīte prīfīulo fūpīnīnyczīa
M. Stafflinas
Tīlžēje, wofīfkōje ulyczīoje 15.
fapo tworās, hāpo kufczīyfīus ir hāpo foblyczīyfīus
50 wīfokīte apfīngatū īfgrožīnīte

Rama, konjaka, arafa,

kaip ir wīfokīus
gerus brangwīnyus
ir wīfus

kolonīaltaworūš

už pīgīaufīas dīenos pīekīas. Neabojotīnai pīgīaufēi kaip taip wādnīamofē „īfīfūntīnējīmo kufczīyfšēfē“.

Aug. Ferd. Mertins
Tīlžēje.

Silkiu

už baczū nū 17 mk. prasīdēdant, už fapū 1 mk., 1,10 mk. ir 1,70 mk. prīfīulo

G. Redetzky Tīlžēje.

Labāi geras

silfes

wīfūfē žortūfē,
fwīefsto, wīrīmo ir galwīju drufkā
prīfīulo už pīgīu pīgīaufīas pīekīas.

Aug. Ferd. Mertins
Tīlžēje.